

Ontworpen door

5.1.2e

T

M

5.1.2e

@minvws.nl

Ministerie van Volksgezondheid
Welzijn en Sport

Datum Document

Kenmerk

5.1.2e

Bijlage(n)

-

MVWS

nota

(ter beslissing)

Donatie PBM

1 Aanleiding voor deze nota

- Enkele verzoeken om persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) uit of ten behoeve van andere landen voor de bestrijding van de coronapandemie.
- De wens om de ruime beschikbare voorraad aan PBM bij het Landelijk Consortium Hulpmiddelen zo goed mogelijk in te zetten, ook ter bestrijding van de Covid-pandemie elders in de wereld.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Graag uw akkoord met het voorstel om, i.s.m. MinBZ, op basis van onderstaande randvoorwaarden over te gaan tot donatie van PBM's:

Algemeen:

- De gevraagde middelen zijn uit voorraad leverbaar.
- Donatie gaat niet ten koste van zorg in Nederland
- De waarde van de gedoneerde goederen blijft cumulatief onder het door MinFin aangegeven plafond (vooralsnog € 20 miljoen op basis van dagwaarde).
- Donatie vindt alleen plaats naar voorafgaand overleg en gezamenlijk akkoord van MinVWS en MinBZ.
- Bij donaties van PBM's ingekocht door Mediq Nederland B.V. geldt tot 1 november 2021 dat ook een akkoord van Mediq nodig is.

Bij verzoek van een andere overheid:

- We werken enkel vraaggestuurd, d.w.z in reactie op een concrete hulpvraag – bilateraal of via het EU *Civil Protection Mechanism*.
- Donatie draagt bij aan de bilaterale relatie; het ontvangende land is een belangrijke bilaterale partner van NL, of/en er zijn politieke overwegingen om te doneren
- Er is sprake van voldoende uitvoeringscapaciteit bij (1) GMT/PDC-19/IZ/WJZ; (2) voldoende capaciteit bij BZ (TF Covid steun, Nederlandse ambassade ontvangende land); en (3) voldoende capaciteit bij ontvangende land om de donatie te faciliteren.

IZ
Team A

Kenmerk
5.1.2e

- De technische specificaties en beschikbare certificeringsdocumenten van de PBMs komen overeen met de wensen en eisen van de ontvangende partij.
- De ontvangende partij is bereid om zorg te dragen voor de inklaring, customs clearance, handling en distributie nadat de PBMs zijn afgeleverd in de haven (CIF/CFR incoterm), incl. bijbehorende kosten.
- De ontvangende partij gaat akkoord met het opstellen van een donatieovereenkomst waarin de juridische aansprakelijkheid van de PBMs wordt verlegd van de Nederlandse overheid naar de ontvangende partij
- De ontvangende partij kan een vrijstelling op Btw en importheffingen regelen, of is bereid deze kosten zelf te dragen.
- De donatie kan uitgevoerd worden ruim voor het verstrijken van de houdbaarheid van de producten.
- De donatie wordt idealiter per zeevracht vervoerd (i.p.v. luchtvracht) gezien de grote kostenvoordelen.
- In geval van een hulpvraag van een land wordt in principe de route via de EU gevolgd zodat afstemming met andere LS mogelijk is, en een eventuele subsidie voor de kosten kan worden aangevraagd, mits de capaciteit bij VWS dat toestaat.

Bij verzoek van een stichting/organisatie:

- In geval van een hulpvraag van een stichting wordt vooraf een check gedaan op: (1) oa certificering, betrouwbaarheid en effectiviteit van de stichting, zowel in Nederland als het ontvangende land; (2) daadwerkelijke behoefte is in het betreffende land via officiële kanalen (ambassade, WHO, EU).
- De Nederlandse stichting draagt daarnaast zelf verantwoordelijkheid voor het uitvoeren en de kosten van de donatie.

3 Samenvatting en conclusies

Aan het begin van de Covid-19 crisis zijn veel PBM en medische hulpmiddelen centraal aangekocht (door VWS dan wel door Mediq ten behoeve van het LCH). Inmiddels is duidelijk dat er nog een grote noodvoorraad PBM's aanwezig is (zie tabel). Ook is de uiterste houdbaarheid van een deel van de noodvoorraad inmiddels beperkt. Naast de zoektocht naar een nationale bestemming van de PBM's kan een – klein – deel van de oplossing mogelijk worden gevonden via internationale donatie. Alhoewel de wereldmarkt voor PBM's inmiddels redelijk verzadigd lijkt, komen er nog steeds enkele hulpverzoeken binnen van andere landen en (vooral) van Nederlandse stichtingen of particulieren die graag een transport van PBM's naar een ander land mogelijk willen maken. Zij realiseren zich niet altijd wat daar bij komt kijken.

Er is op ad hoc basis al ervaring opgedaan met dit soort donaties. Die ervaring leert dat het in de praktijk om juridische, administratieve en logistieke redenen bijzonder gecompliceerd is om een donatie voor elkaar te krijgen. Mede daarom willen grote hulporganisaties de PBM's niet hebben (een uitvraag bij internationale NGOs, Rode Kruis, WHO, EU etc werd reeds gedaan). Daarnaast is er sprake van transportkosten die zeker bij luchtvracht aanzienlijk zijn. We hebben in de praktijk ook ervaren dat deze hindernissen groter zijn wanneer we aanbodgestuurd te werk gaan.

IZ
Team A

Kenmerk
1.2e 5.1.2e

Voor donatie of verkoop beschikbare voorraad (leverbare voorraad minus lopende verkopen/donaties minus minimaal aan te houden voorraad), stand 7 september 2021:

PBM-item	aantal
Brillen	2.690.000
Chirurgische Maskers	88.896.000
FFP2 Maskers	49.573.000
KN95 Maskers	32.863.000
Handschoenen	466.086.000
Jassen	39.216.000
Overige FFP Maskers	72.000
Schorten	12.109.000
Beademingsapparaten	630

4 Draagvlak politiek

In de Kamerbrief van 14 april 2021 over de ijzeren voorraad PBM en medische hulpmiddelen is reeds aangekondigd dat er wordt gewerkt aan een plan voor het verantwoord afbouwen van de noodvoorraad. Tevens staat daar vermeld dat een deel van de voorraad gedoneerd zal worden indien deze niet verkocht kan worden.

In het daaropvolgende VSO van 9 juli hebben enkele fracties aangegeven dat zij het onwenselijk zouden vinden als een deel van de voorraad vernietigd zou moeten worden. Het doen van donaties betekent dat voorkomen wordt dat de betreffende producten in de toekomst wellicht vernietigd zouden moeten worden.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De Volkskrant en nadien andere media waaronder de NOS hebben bericht over de huidige ruime voorraden PBM en medische hulpmiddelen bij het LCH. Daarbij is bericht dat de vraag is teruggelopen en de overheid op zoek is naar andere bestemmingen. Daarop hebben enkele maatschappelijke partijen zich tot het LCH gewend met verzoeken tot donaties aan derde landen. In het NRC van 6 augustus 2021 is betoogd om de "overtollige mondkapjes weg te geven" aan maatschappelijke bestemmingen.

Het lijkt een simpel dilemma: wij hebben voorraad, en in sommige landen is er een tekort. Dat de praktijk weerbarstiger is, vergt uitleg. Enerzijds lijken de mogelijkheden van verkoop van voorraad gelimiteerd en blijkt deze erg situatieafhankelijk (de laatste verkoop werd bijvoorbeeld mogelijk door het recente verschil in prijzen van containervervoer tussen CH-USA en EU-USA). Het duurzaam verwerken ('vernietigen') van noodvoorraad wordt onwenselijk geacht en is moeilijk uit te leggen. Anderzijds is er een grens aan hoeveel geld en capaciteit we kunnen besteden aan het (verantwoord) doneren ervan. Een nationale bestemming is eenvoudiger en goedkoper te realiseren en kan naar verwachting op meer goedkeuring rekenen.

6 Financiële en personele gevolgen

Het mogelijk maken van donaties van PBM's kost vanwege de bewerkelijkheid behoorlijk wat personele capaciteit - capaciteit die IZ, GMT en MinBZ zeer beperkt hebben. Verwachting is dat dit door het beperkte aantal hulpverzoeken te ondervangen is. Mocht het aantal stijgen dan moet hier opnieuw naar worden gekeken.

IZ
Team A

Kenmerk
5.1.2e

VWS draagt de kosten voor de PBM's zelf – ongeacht wat ermee gebeurt. Daarnaast is er sprake van transportkosten, die uiteenlopen van 10.000 EUR (beperkte hoeveelheid per schip) tot 500.000 EUR (grote hoeveelheid per vliegtuig) per donatie. VWS heeft geen budget voor dergelijk transport. Bij gezamenlijke besluitvorming betaalt BZ de transportkosten, zoals afgesproken met Minister Kaag in MR 28/5. Daarnaast zal een verkleining van de voorraad een besparing op opslagkosten met zich meebrengen.

Het opstellen van een schenkingsovereenkomst met het ontvangende land kost capaciteit bij WJZ. Dit kan deels worden opgevangen door het inschakelen van de LA en deels door het werven van twee tijdelijke krachten voor de periode okt-dec. Hier is WJZ mee bezig.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

Juridisch kan het doneren van PBM enigszins complex zijn afhankelijk van het ontvangende land en bijkomende afspraken met betrekking tot o.a. BTW, vergunningen, douane, transportkosten, verzekeringskosten. WJZ is bezig met het laten opstellen van modelovereenkomsten door de LA die voor elke donatie tot uitgangspunt kan worden genomen.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

GMT, WJZ, PDC-19, MinBZ.

9 Gevolgen administratieve lasten

nvt

10. Toezeggingen

nvt

11. Fraudetoets

nvt